

НОВА СВѢТЛИНА

Человѣческй Магнетизмъ.

Подъ названието *человѣческй магнетизмъ* се означава една течностъ, една особна сила на *человѣческото тѣло*, съ която хората дѣйствувать или могатъ да дѣйствувать едни върху други.

Тая сила въ *лѣчително* отношение, ако и да е по-спасителна отъ тая на магнита, при всичко това тя е съобразна съ неговата физиологическа сила, и е подложена подъ *сѣщитѣ физически закони*.

Отъ това свойство се слѣдва, че *человѣческото тѣло* е *поляризирано* по слѣдующия начинъ:

Като теглимъ една линия отъ върха на главата, която да минува, прѣзъ прѣдната страна на тѣлото, прѣзъ челото, носа, срѣдата на гърдитѣ, пѣна и прѣзъ срѣдата на плодороднитѣ орѣдна. Тая линия въ 2-3 сантиметра ширина е *положителна*; колкото отива на вѣнъ, тя си остава, за дѣсната страна, *положителна*. Слѣдователно прѣдната страна на тѣлото отъ дѣсна страна е *положителна*, а отъ лѣва е *отрицателна*. Сѣщата тая линия, отъ сѣщата точка на главата, ако продължимъ въ задната страна на тѣлото и ъз прѣкараме прѣзъ срѣдата на грѣбнашката костъ до долу, то ще намѣримъ, че, въ едно *растояние* на 3-4 сантиметра, линиата въ срѣдата е *отрицателна*; оттамъ нататкъ, къмъ вѣнка, тя остава *положителна* за дѣсната страна, а *отрицателна* за лѣвата. Отъ това слѣдва, че дѣсната страна на тѣлото е *положителна*, а лѣвата *отрицателна*.

Краищата на тѣлото, краката и рѣцѣтъ, поставени къмъ едно направление съ прѣститѣ си, то е, отъ кадѣто е голѣмий прѣстъ на крака, оттамъ да бѣде и на рѣката, сж на прѣдѣ и отъ дѣсна страна *положителни*, отъ лѣва, въ сжщото поолжение, *отрицателни*; тѣ сж съобразни, отъ задѣ както и отъ прѣдѣ, съ тѣлото. Краката, както и рѣцѣтъ, отъ къмъ страната на голѣмитѣ прѣсти сж *отрицателни*, отъ тази на малкитѣ прѣсти сж *положителни*; или съ други думи: отъ вътрѣшна страна *отрицателни*, отъ външна *положителни*.

Прѣститѣ сж тоже поларизирани въ сжщото направление, както сж краката и рѣцѣтъ: *отрицателни* къмъ вътрѣшна страна, *положителни* къмъ външна.

При това магнетическо положение на чловѣческото тѣло, дѣйствието, което двѣ лица упражняватъ едно къмъ друго, е подобно на това мѣжду два магнита. Като чловѣчески магнетизмъ е подобенъ съ този на минерална, уживотворенъ, (*vitalisé*), слѣдва се, че единъ магнитъ дѣйствува върху чловѣческото тѣло, както върху единъ другъ магнитъ.

Както магнитътъ, тѣй и положителнитѣ части на чловѣческото тѣло, въ мрака издаватъ една свѣтлина, желтопортокалена.

Чловѣческото тѣло притежава магнето-Химически свойства. Както положителний полюсъ на магнита, тѣй и дѣсната рѣка, правятъ кисловати нѣщата, поставени подъ тѣхното дѣйствие; когато отрицателний полюсъ на магнита и лѣвата рѣка, ги правятъ алкалически.

Спорѣдъ тѣзи разнообразни подобности и за полесното распознаване въ практиката положителнитѣ части на тѣлото се забѣлѣжватъ съ знака +; кога тѣзи на отрицателнитѣ части съ знака -.

Магнетическитѣ полюси отправени къмъ еднoименнитѣ полюси на чловѣческото тѣло, умножаватъ органическото дѣйствие, раздражняватъ служебността; сжщитѣ тѣзи магнетически полюси, отправени

къмъ не едноименнитѣ полюси на човѣческото тѣло, намаляватъ органическата дѣятелностъ, като укротяватъ болкитѣ и произвеждатъ една благоприятностъ.

Тѣзи дѣйствия се произвеждатъ по-скоро или по-медленно спорѣдъ чувствителността на болнитѣ. Въ чувствителнитѣ употреблението на едноименния полюсъ произвежда едно значително раздражение, на което слѣдствието е магнетическии сънъ съ разнитѣ си фази; разноименното употребление спорѣдъ олегчението, що прави, произвежда разбужданieto. Това послѣднѣо употребление, продължено много, може да има за слѣдствие отмаляването — даже и парализиита.

Тѣзи разни дѣйствия, даже, летаргиата и парализията, сж безъ никакво лошо слѣдствие, понеже тѣ се измѣняватъ съ едно противоположно дѣйствие; нъ понеже се случавя почти всекога едно уморяване на первическата система, необходимо е да се дѣйствува съ осторожность, най-паче съ чувствителнитѣ.

Парализията на човѣческото тѣло е, наопаки, въ лѣвацитѣ. Въ тѣзи, които си служатъ и съ двѣтѣ рѣцѣ, попѣкога тя бива пакъ наопаки, както въ лѣвацитѣ, нъ въ повечето случаи тя е редовна.

Отъ горѣказанитѣ се проумѣва, че всичкитѣ тѣлесни дѣйствия сж подъ влиянието на двѣ сили отъ противно дѣйствие: *положителна* и *отрицателна*. Положителната сила е пластическа, строителна и съхранителна относително до живота, кога отрицателната сила е растроителна и разрушителна относително до организма. Кога дѣйствието на тѣзи двѣ сили сж съразмѣрно върху всичкитѣ части на тѣлото, равновѣсието е точно и ний се радваме на едно добро здравие. Нъ въ случай че съхранителната сила стане по-изобилна при тази на намалителната или разорителната, то дѣйствието на организма се увѣличава, напротивъ, кога то растроителната надмине съх-

ранителната, то органическата дѣятелностъ се намалява; въ двата случая равновѣсието, като е не редовно, явлението не е друго, освѣнъ *болѣсти*.

Когато единъ органъ се разболѣе, той добива повече енергія, живостъ и раздражителностъ, и неговитѣ дѣйствіа ставатъ съ по голѣма дѣятелностъ; или, напротивъ, той е лишенъ отъ енергія, живостъ и раздражителностъ, и дѣйствіята му се извършватъ слабо.

Явно е, че мѣжду тѣзи два случая, нѣма сръдняя точка и че всичкитѣ болѣсти могатъ да се разпрѣдѣлятъ въ двѣ катигории:

1-о *Распалителни страдания* или съ *раздражения*, обозначени отъ една прѣувеличена енергія;

2-о *Атонически* (слаби) *страдания* или *паралитически*, обозначени отъ една значителна слабостъ въ органическото си дѣйствие.

Като примѣръ нѣка посочимъ стомахическитѣ болки, които сж едни отъ най-обикновенитѣ.

Когато този органъ е много раздраженъ, прѣобрѣщанията му се извършватъ побърже, гастрически му сокъ и стомахическитѣ му лиги биватъ поизобилни отъ обикновенното; това изобилие отъ слизъ и лиги произвежда *блжочи* и разни *стомахически болки*, като: *гастралгія*, *гастритъ* или нѣкоя *рана*. Напротивъ, когато дѣятелността е отпаднала и слаба, гастрическиа сокъ не съдържа вѣки всичкитѣ нуждни елементи за смиланіето, и стомахическитѣ прѣобрѣщания ставатъ медленни. Листіетата оставатъ въ стомаха, разединяватъ се и произвеждатъ газове, които докарватъ затруднение на дишаніето, произвеждатъ *повдиганіе*, *оригване*. При тѣзи несгодности отъ отекчение и стеснение, появява се *трудното смиланіе* (*dyspepsic*)

Явно е тукъ че въ първий случай се изискватъ укротителни сръдства; коги въ втора разбудителни или раздражителни. Равновѣсието въстановено, здравіето се появява.

Въ много случай, нѣкои отъ органитѣ дѣйству-

ва съ нередовна дѣятелностъ; коги на единъ другъ органъ съсѣдъ, дѣйствиата, напротивъ, сж намалени или унищожени. Когато се нахожда растройство въ единъ органъ, както това се случавя въ измѣненіята, въ заякванията, въ охтиката, и въ нѣкои нервнически страдания, трудно опрѣдѣлени, като епилепсията, истерията, хорсата (*chorée*), забѣлѣква се, по нѣкога, едно *прѣобращение*, то е, че едно дѣйствие, въ близки едни врѣмена, прѣдставлява ту едно увеличение ту едно намаление отъ нормалната дѣятелностъ. Тѣзи особности потвърждаватъ постъпенитѣ отъ назъ начала и показватъ верховността на магнетизма върху всичкитѣ други начина отъ лѣчение. Математически е невъзможно, щото въ едно дадено врѣме дѣйствиата на единъ органъ да бѣдатъ изведенъжъ увеличени и намалени. Ако единъ органъ дѣйствува много силно, когато дайствиата на единъ другъ съседенъ органъ сж намалени, то първий се укротява, а вторий се раздражнява. Въ едно прѣобратено положение, когато дѣятелността е голѣма, то се употрѣблява укротителний начинъ; напротивъ, раздражителний начинъ се употрѣблява, когато дѣятелността е намалена.

За лѣчението на нѣкои страдания, може да се срѣцнатъ нѣкои затруднения отъ тѣзи, които иматъ малки медицински понятия, и искатъ сами да се лѣкуватъ, относително до дѣятелността или атопизма на органа. Ако укротителното срѣдство не покаже добри срѣдства; то трѣбва да се употрѣби раздражителний начинъ и обратно. Магнетизма прѣди всичко е единъ поправителъ на органическитѣ дѣйствия. Той е една уравновесителна сила, подобна на това начало, което подкрѣпя у насъ живота и здравнето, безъ никаква опасность, каквато е тази отъ лѣковитѣ. Може нѣкой да укротява тамъ, дѣто трѣбва да се раздражнява, и обратно, безъ болний да досѣте друго нѣщо. освѣзъ едно мимоходно стѣснение, което скоро прѣминува подъ едно противно дѣйствие.

Освенъ това, болката изчезва почти тъй скоро като раздразняваме, както и като укротяваме по причина на безчувствието, което наскоро наследва иперестезиата (hyperresthesie). Чръзъ това се тълкуватъ добритѣ придобити слѣдствия отъ магнетизаторитѣ, които, като сж нѣмали никакво понятие отъ поларизациата на челоувѣческото тѣло, се вършили на случая всичкитѣ тѣхни приспособления.

Въ по-многоото случаи, первическитѣ болѣсти, органическитѣ смущения и болки отъ всѣкъкъвъ родъ скоро се лѣчатъ чръзъ магнетизма. Нъ когато се нахождатъ материални дълбоки поврѣди, каквито сж въ случай на единъ ракъ, на едно подутие, на единъ аневризимъ, анкилосъ, на една емплегия, въ мозъка и въ грабнашката жила, не трѣбва да се мисли всѣкога върху едно съвършено излѣчение; на едно облекчение може да се разчита, безъ съмнѣние.

Обичѣта къмъ Бога и къмъ хората.

Въпрѣки едностраннитѣ религии които сж зели за право „вънъ отъ Църквата нѣма спасение,“ като че тѣхната точка зрѣние, чисто челоувѣческа, можеше да опрѣдѣли участъта на сжществата въ бжджия животъ, Алланъ Кардекъ поставя тѣзи думи на чело на своитѣ трудове: „Вънъ отъ обичѣта нѣма спасение.“ Дѣйствително, духоветѣ ни учатъ, че обичѣта е най-добрата добродѣтель и че само тя дава ключа на въздигнатитѣ небеса!

„Трѣба да обичаме хората“, повтарятъ тѣ послѣ Христа, който въ тѣзи само думи бѣше изказалъ всичкитѣ заповѣди на моисейския законъ.

Но челоуѣцитѣ не сж никакъ обичливи, обсжждатъ нѣкои си. Голѣма лукавщина се крие въ тѣхъ, и обичѣта се практикува трудно между тѣхъ.

Ако разсжждаваме тъй, не показвали че ний се задоволяваме да заемемъ единственно само лошитѣ страни на тѣхния характеръ, тѣхнитѣ недостатъци, тѣхнитѣ страсти, тѣхнитѣ слабости, като забравяме

много често, че ний сами не сме лишени отъ тѣзи пороци, и че, ако тѣ иматъ нужда отъ нашата милостъ, ний дали нѣмаме по-малко нужда отъ тѣхното свисхождение?

При всичко туй, не е само злото, което царува въ този свѣтъ. Сжществуватъ тоже и доброто въ челоуѣка—неговитѣ добри свойства и добродѣтели. Сжществуватъ най-паче страданията. Ако ний искаме да бждемъ благодѣтели, и ний сме длъжни, въ собствениа си интересъ, както и въ този отъ общественна порѣдкъ, не трѣбва, слѣдователно, да се привързваме, въ нашитѣ разсѣждения върху подобнитѣ си, къмъ злословието и хулението, но трѣба да земаме челоуѣка, като другаръ на опититѣ, като братъ съ оръжияе въ борбата на живота. Нека видимъ злинитѣ, които той прѣтърпѣва въ всичкитѣ степени на обществото. Кой е този който не крие една рана, единъ гризящъ червей въ дълбочинитѣ на душата си, който не носи товара на скърбъта, на горчивинитѣ? Ако се поставимъ подъ тѣзи точка зрѣние въ разглеждане-то на ближния си, нашето зломислие ще се измѣни скоро въ симпатиа.

Напримѣръ, слушатъ се често укорнитѣ отговори противъ грубостъта и скотскитѣ страсти на работническата класа, противъ лакомното желание и обратнитѣ изисквания на пѣкои хора отъ населението. Помислило ли се е достатъчно върху не добрата получена отхрана, върху лошитѣ примѣри, които сж ги окръжавали още отъ дѣтинство? Потрѣбноститѣ на живота, повѣлтелнитѣ ежедневни нужди имъ налагатъ едно трудно старание. Никаква свободностъ, никакво врѣме, за да освѣтѣтъ разумностъта си. Приатноститѣ на изучаванieto, наслаждението на занаята имъ сж непознати. Що знайтѣ тѣ отъ моралнитѣ закони, отъ тѣхната участъ, отъ дѣйствиата на вселенната? Малко утѣшителни лучи се умѣкватъ въ тѣзи мракове. За тѣхъ, злата борба противъ необходимостъта е всѣки часъ. Безпокойствието, болѣстъта,

нещастieto ги заплашва, трѣвожи ги безпрѣстанно. Кой е характерътъ, който нѣма да се разсърди между толкова злини? Да ги прѣтърпи нѣкой съответствие, трѣба една истинска твърдостъ, една душевна сила толкова повѣче удивителна, че тя е повѣче инстинктивна отколкото разумна. На мѣсто да хвърляме камака на тѣзи нещастници, нека посетимъ да облекчимъ тѣхнитѣ злини, да избършимъ тѣхнитѣ сълизи, да работимъ съ всичкитѣ си сили да докараме върху земята едно расподѣление по-справедливо върху материалнитѣ имоти и върху съкровищата на мисълта. Една добра дума, едно интересно доказателство, едно сърдечно поздравление значи много върху тѣзи сърдити души. Недостатъцитѣ на бедния ни сж отвратителни, а, при сичко туй, какво извинение не сжществува въ дѣното на неговото нещастие! Но ний искаме да не знаемъ тѣхнитѣ добродѣтелности, които сж много по удивителни, като се развиватъ въ барчока!

Колко темни прѣданости между тѣзи смирения! Колко героически и упорити борби противъ нещастieto! Нека помислимъ на безчисленнитѣ фамилии, които живѣятъ безъ подпорка, безъ помощи, при толкова дѣца, лишени отъ потребността, на всичкитѣ тѣзи сжщества, които треперяжтъ отъ студъ и гладуватъ отъ гладъ подъ покрива на влажни и темни прибѣжища или въ пусти и жални стаи. Като каква роль прѣдставлява жената на простонародieto, майката на една фамилия въ такива срѣдини, когато зимата върлува по земята, и огнището е безъ огънь, массата безъ храна, лѣглото замръзнало и покрито отъ дрипи, които замѣстятъ продаденитѣ или заложенитѣ покривала за хлѣбъ? Искривата ѝ не е ли въ всеки часъ? И какъ нейното бѣдно сърдце се труши, като гледа болкитѣ на своитѣ! Богатий бездѣецъ не трѣбвали да се засрами отъ да излага богатството си мѣжду толкова страдания? Каква поразителна отговорностъ за него, ако,

въ срѣдата на изобилнето си, той забравя тѣзи които нуждата притиска!

Безъ съмнение, много отвратителни нѣща, много развратности се явяватъ на сцената въ живота на долнитѣ. Жалби и богухулениа, пианство и уговарителство (*prohénétisme*), дѣца безъ сърдце, и родители безъ утроба, всичкитѣ грозотии се емисатъ; нѣ, при тѣзи даже вънкашни отвратителности, всѣкоги челоуѣческата душа страда. Да ъх извлѣчемъ отъ типята на помийника, да ъх стоплимъ и освѣтимъ, да ъх искачимъ отъ стѣпало на стѣпало по стѣлбата за да въстанови честността си, какво голѣмо старание! Всичко се прѣчиства прѣзъ огъня на обичѣта. Този е огънѣтъ, който сгрѣваше Христовци, Венсановци дѣо Поль, Фенелоновци. Въ тѣхната неизказана любовъ къмъ слабитѣ и отпаднажитѣ, въ които тѣ намирахъ началото на тѣхното величественно самоотвержение.

Сжщото нѣщо е за всички тѣзи, които сж способни много да обичатъ и много да страдатъ. Болката за тѣхъ е, като едно посвѣщение въ утѣшителното и облегчително знание къмъ другитѣ. Тѣ знаѣтъ да стоѣтъ надъ собственнитѣ тѣхни злини и да се занимаватъ само съ тѣзи на подобнитѣ си, за да ги спомогнатъ. Оттамо голѣмитѣ дадени примѣри на тѣзи отборъ души, които въ дълбочината на тѣхнитѣ раздирающи трудни болки, намиратъ още тайната да излѣкуватъ ранитѣ на тѣзи, които сж побѣдени отъ живота.

Но обичѣта има други форми отъ колкото грижата за нещастнитѣ. Материалната обичъ, или, благодарѣнието, може да се приспособи на нѣкой други отъ нашитѣ подобни, подъ видъ на помощъ, на поддръжка и на насърчване. Моралната обичъ трѣбва да се распрѣсне по всички тѣзи, които сподѣлятъ нашия животъ въ този свѣтъ. Тѣ не се състоѣтъ въѣки въ подарѣци, но въ едно благоволение, което трѣбва да обземе всичкитѣ хора, отъ най-добродѣ-

телнитѣ до най-криминалнитѣ, и да опрѣдѣли наши-
тѣ отношения съ тѣхъ. Тая послѣдняя, вѣцки мо-
жемъ да ѿ практикуваме, ако добростойно може да
бѣде нашето състояние.

Истинската обичъ е търпелива, умилостителна.
Тя не наскърбява, не презира никого; тя е снѣходи-
телна, и, ако тя търси да разбуди нѣкого, тя го вър-
ши съ кротость, безъ да присили, ни наскърби при-
добититѣ идеи.

Но тая добродѣтель е нѣщо рѣдко. Нѣкоя си
вътрѣшна основа отъ егоизмъ ни подканя повече да
разглеждаме и критикуваме недостатѣцитѣ на ближ-
ния си, отколкото да съгледаме сѣщитѣ нази си.
Когато у назъ сѣществуватъ толкова гнилости, ний
волно упражняваме нашата прозорливость да извлѣ-
чемъ кривдинитѣ на нашитѣ подобни. Тѣй истинска-
та върховна моралность не може да сѣществува безъ
обичѣта и безъ добростойностьта. Нѣмаме право да
отсѣждаме другитѣ за грѣшки, които ний сами вър-
шиме, даже ако и нашата възвишена моралность ни
е отървала отъ това положение за всѣкога; ний не
трѣбва никога да забравяме, че е било врѣме, кога-
то ний сами сме сѣ борили противъ страстьта и не-
достатѣка.

Малко хора се нахождатъ, които да нѣматъ за
поправление лошава нѣкои привички, или за измѣ-
нение неприятни нѣкои наклонности. Да не забра-
вяме, че ний ще бѣдемъ сѣдени съ сѣщата мѣрка,
която ни е служила да сѣдимъ нашитѣ подобни.
Мнѣниата които си ний сѣставляваме за тѣхъ сѣ
почти всѣкога единъ отзивъ на нашата собствена
натура. Нека бѣдемъ по-чевръсти въ извършване-
то си, отколкото въ укоритѣ си. Често се каемъ за
една чевръста присѣда. Да отбѣгваме, най-паче, да
разглеждаме нѣщата въ едно лошаво врѣме.

Нищо не е понещастно за бѣдущето на душата
отъ лошитѣ разговори—това непрестанно злословие, ко-
ето питае повечето разговоритѣ. Отзивѣтъ на нашитѣ

думи, става отзивъ въ бъдущна ни животъ; думитѣ на нашитѣ зложелателни мисли съставя единъ гжстъ облакъ, отъ който духътъ се покрива и помрачава. Нека се пазимъ отъ тѣзи критики, отъ тѣзи лоши прѣцѣпенна, отъ тѣзи подемивателни думи, които отравятъ бъдущето. Нека отбѣгваме злословието, както отбѣгваме чумата; нека се въздържаме отъ всѣка горчива поговорка—готови да ѝ проговоримъ. Въ това се състои нашето щастие.

* *
*

Благодѣтелний человекъ върши доброто безъ да го знайтъ; той крие добритѣ си дѣла, кѣмъ пусто-славниа провъзгласява най-малкото, което е направилъ. „Лѣвата ръка трѣбва да не знае това, що дава дѣсната“, е казалъ Христосъ. „Този, който прави доброто съ похваление, той вѣки е получилъ своята награда.“

Да дава нѣкой скритомъ, да бжде хладнокръвенъ къмъ хвалбитѣ на другитѣ, това е да покаже едно точно възвишение въ характера си, това е да се постави подъ сжждениата отъ единъ прѣходящъ свѣтъ и да търси оправданието на своитѣ дѣла въ безконечния животъ.

Подъ тѣзи условия, непризнателността, несправедливостта не могатъ поврѣди благодѣтелния человекъ. Той върши доброто понеже то е негова длъжностъ, безъ да очаква нѣкоя облага. Той не търси никаква награда; той оставя грижата на вѣчния законъ да извлѣче слѣдствиата на неговитѣ дѣла, или, по-добрь, той и не мисли вѣки. Той е великодушень, безъ мѣрка. Да задължи другитѣ, той знае да лиши себѣ си, напоенъ отъ идеята, че не може да бжде за-слуга никаква, ако той дава това, отъ което нѣма нужда.

Ето защо обола на бѣдния, динаря на вдовицата, останалий хлѣбъ на бѣдния, които той сподѣля съ подобния си, иматъ повѣче цѣна отколкото изобил-

нитѣ подаръци на единъ богатъ. Съ хиляди сръдства има, за да бѣде нѣкой полезенъ и благодѣтеленъ на своитѣ братя. Бѣдний, въ своето нѣмание, може още да спомогне по сиромаситѣ отъ него. Не е само съ злато, съ което се прѣчистватъ сълзитѣ, що се прѣвѣрзватъ ранитѣ. Находятъ се болки, за които едно искрено приателство, една сърдечна симпатия, една душевна откровенностъ, ще направятъ повѣче, отколкото всичкитѣ богатства.

Нека бѣдемъ великодушни къмъ тѣзи, които сж се надвили въ борбата противъ страститѣ и сж се повлѣкли въ злото, великодушни къмъ грѣшници-тѣ, криминалитѣ и жестокопрѣгрѣшившитѣ. Знаеме ли ний, прѣзъ какви върли фази тѣзи души се прѣмѣнѣли, какви страдания сж прѣтърпели прѣди да грѣшѣтъ? Имали ли сж тѣ това познание на върховнитѣ закони, които въздържатъ въ врѣме на опасността? Невѣжи, съмнителни, раздразнени отъ всичкитѣ вънкашни врѣхновенна, можахъ ли тѣ да противостоѣтъ и да надвиятъ? Нека не забравяме, че отговорността е съразмѣрна съ знанието, и че ще бѣде изискано повѣче отъ този, който притежава истината. Нека бѣдемъ милостиви къмъ долнитѣ, къмъ немощнитѣ, къмъ наскърбенитѣ и къмъ всички тѣзи, които иматъ сърдечни или душевни рани. Нека изискваме мѣстата, дѣто болкитѣ сж изобилни, дѣто сърдцата сж строшени, дѣто съществуваната сж лишени и забравени, още и въ отчаяние. Нека слѣземъ въ тѣзи пропасти ями на несчастието, и тамъ да принесемъ утѣшениата, които въздигатъ, сладкитѣ думи, които обсилватъ, поучениата, които съживяватъ, на конецъ, да направимъ да блѣсне надеждата — слънцето на нещастнитѣ. Нека се постараете да спасимъ нѣкоя жертва, да ѝ прѣчистимъ; да ѝ избавимъ отъ злото и да ѝ отворимъ пътя на честността. Чрѣзъ прѣданността само и любовта дѣто ние ще можемъ да сближимъ пространствата и да прѣдваримъ социалнитѣ съсипления, като потушимъ

ненавистъта, която се мъчи въ сърдцата на по-долнитѣ.

Всичко това, що чловѣкъ може да направи за брата си, се отпечатва въ голѣмата флуидическа (отъ течности) книга, на която страницитѣ се откриватъ прѣзъ пространството, свѣтликави страници, въ които се написани нашитѣ дѣла, нашитѣ чувства и нашитѣ мисли. И тѣзи дѣлгове ще ни се платятъ изобилно въ бѣднитѣ наши сѣществувания.

Нищо не се губи, не се забравя. Свѣрзкитѣ, които съединяватъ душата прѣзъ врѣмената сѣ стѣкани отъ благодарѣниата на прѣминжлото. Вѣчната мъдрость всичко е поставила за въ добро на сѣществата. Добритѣ дѣла, изпълнени тукъ долу, ставатъ за тѣхнитѣ творители источникъ на безкрайни наслаждениа за въ бѣдѣще.

Чловѣческото усвѣршенствување се състои въ двѣ думи: Любовь, Истина. Любовьта е най-добрата дѣбродѣтель; тя е божественна сѣщность. Тя освѣтява свѣтоветѣ, тя стопля душатѣ, като единъ погледъ, една усмивка на вѣчния. Тя надминува въ слѣдствия знанието и дарованието. Послѣднитѣ тѣзи не може да бѣдѣтъ безъ нѣкаква гордость. Тѣ сѣ спорни, понѣкоги не припознати, но любовьта, всекога приатна и благосклона, омегчава най-твѣрдитѣ сърдца, обезоржжава най-злитѣ духове, като ги облѣе съ любовь.

Силата на словото.

Прѣвелъ отъ в. „Клио“

Т. К. Сукнаровъ.

Въ нашиа вѣкъ сѣществува извѣстна наука, на която послѣдователитѣ, прѣснати на всекъждѣ по образованій свѣтъ, жертвуватъ всичкии си животъ въ изнамиранието на истината и никой край на издирваниата си не съобщаватъ на голѣмото число любо

питни, прѣди тѣ да се увѣржѣтъ на здраво въ истината и едногласно ѣж приемжѣтъ за достатѣчна дѣйствителностъ. Извѣстната тази наука е скептецизма. Тя трѣбва и да бѣде такава, защото невѣрието и прѣдпазливостъта сѣж най-високата нейна добродѣтель. Само чрѣзъ великий скептицизмъ може пѣкой достойно да завземе високата кула за обозрѣние на истината и бѣде най-сигурно и безсмъртно сѣдилище, най-горний критериумъ за истината и лѣжата. Подъ името на този скептицизмъ се забранява, щото извѣстната тази наука да се прочизнесе едногласно за хипнотизма (прѣспивание), и затова за по-добрѣ намира да има търпѣние къмъ обществото и да отбѣгва всѣко прѣждеврѣменно рѣшение, догдѣ дойде желаемото общо съгласие.

Да, щѣше да ни бѣде много по-лесно да се въздържаме, ако прѣдетоеше въпросѣтъ за вътрешната топлина на слънцето или за прѣмѣстванието на земната ось, или пѣкъ въпросѣтъ, да се научимъ, като каква идеа имжѣтъ кѣрвоетѣ за бонтѣ! По такива въпроси обществото има голѣмо търпѣние, не бѣрза.

Но относително хипнотизма работата не е така. Знаеме, че той се касае до болѣстѣта и здравие-то; чували сме пѣщо и за сполучливо излѣкуване на болѣсти, които по-прѣди сѣж мислили за неисцѣрими, а тѣй сѣщо за разни опасности и не сполуки. Види се, че хипнотизма ще има пѣкоя тайна привлѣкателна сила. И прѣди всичко той се е появилъ подъ безчислени видове; нѣ не и като наука между чловѣчеството. Всѣкой го познава подъ това име, онова име: като биология (описвание живота), като магнетизмъ, или като хипнотизмъ (дѣлбокосѣние). Било е нѣкога врѣме, когато прости хора се гордѣехж надъ ученитѣ и мълчеливо се мислѣхж за по-мѣдри отъ всѣчки ректори и велегласно изразявахж прѣзрѣние къмъ тѣзи послѣднитѣ, ученитѣ, които просто отричатъ всичко, що не могжѣтъ научно да истѣлкуватъ.

Всичко това разбужда работливостта и отстранява търпението на обществото.

Въроятно е, че работата не може вече да се прѣмълчи. За това видѣхъ за добръ да се потрудиж, спорѣдъ силитѣ си, да дамъ нѣкоя основна идея по прѣдмѣта, щото, рано или късно, на всѣкъждѣ да се прѣдаде; ще истълкувамъ по-главнитѣ, по-сѣщественнитѣ явления, същесрѣменно же и утвърждениата за които има толкози разногласиа, по-между учени-тѣ. Обаче, за прѣдмѣтъ въ настоящата ми статиа избрахъ не хипнотизма, но психиатрическа методъ (душецерителний способъ). Него мислѣхъ за най-важенъ отъ всички, които се съдържатъ подъ името на хипнотизма. Особенно този е въпросътъ, който изисква разяснение, за който и ставатъ най-горѣщитѣ прѣспирни. Че има едно положение, наречено хипноза (прѣспивание), въ което може да се поставятъ чловѣци, па даже и животни, се неповѣдва и отъ най-скептицитѣ учени въ наше врѣме. Но най-важний въпросъ е този: може ли хипнотизмътъ да се употрѣби за лѣкувание на болѣсти? Мнозина съвсѣмъ отричатъ това; други казватъ, че не хипнотизмътъ лѣкува отъ само-себе си, нѣ че на него се основава една здрава и практична точка на новъ нѣкой си цѣрителенъ методъ, който се употрѣблявалъ отъ много вѣкове, и на който теорията е била разгледвана отдавна отъ много остроумни учени: но и на който общото приложение е било съвършено невъзможно. Тука прѣдстои за единъ цѣрителенъ методъ, който изглежда, като че въоружава лѣкаритѣ съ силни срѣдства, когато по-напрѣдъ оставаше безоръженъ и неподвиженъ, и който, като психически методъ, изисква сѣщитѣ права за сѣществувание и припознавание, както сѣ припознати и другитѣ науки, като: Физика, Химия и пр.

Съ три думи можъ да поясниж на читателитѣ си, каква лѣчебна сила е тъй наречената психиатрическа сила: тя е силата на изразимото слово, си-

ла съ която се излѣкува слѣпий, само като му се каза: „прогледни“? глухий, като му се каза: „слушай!“ и разслабения, като му се каза: „стани и ходи!“

Мислѣхъ, всички приимаме, че чловѣкъ се състои отъ тѣло и душа. Почти сме убѣдени въ това отъ важни нѣща въ нашия животъ т. е. слѣдъ живота си ний оставаме веществениото мъртво тѣло. Тѣй мислѣхъ всички, па и ний вървимъ по сѣщия пѣхъ. Споредъ това всѣкой човѣкъ който е произнасялъ нѣкога тѣзи думи съ обмислювание, ще исповеда, че не е лесно да си въобрази, какво нѣщо е душа, и какъ се свързова тя съ тѣлото. Прѣди всичко, искамъ да обърна вниманието на читателитѣ си къмъ това. *Че мислѣхъ, споредъ които нѣкои си мислѣхъ тѣлото, като една кутия а душата, като нѣщо заключено въ тая кутия; — или пакъ-тѣлото, като нѣкоя кутия, приводима въ движение чрезъ нервитѣ, а душата — като чолѣче, което тегли, не е вѣрно.* Защото, споредъ тѣхъ, голѣма смѣлость е да прѣдставяваме нѣщо за възможно и за невъзможно, основаваще се на мисли, които могатъ да бѣждатъ всичко, по не и понятни и лесноразрѣшимии. И най послѣ, нѣща, за които не можемъ да си дадемъ една понятна мисль, като напр.: за съобщението на душата съ тѣлото. Теоритата е нищо, и понятливостъта е всичко.

Непрѣменно нужно е въ чловѣка да различаваме двѣ дѣяния: тѣлесно и душевно. Тѣлесното е е онова дѣяние, което се произвожда чрезъ чувствата, а душевното е онова, което изучаваме чрезъ вътрѣшни опити.

Може нѣкой да утвърдява, че и двѣтѣ тѣзи дѣяния сѣ два различни вида дѣйствия на една и сѣща енергия. Научна и призната истина е, че нѣщо не се случавя въ душата безъ да се случи сѣщеврѣменно нѣщо и въ тѣлото. Чловѣкъ нищо не може да помисли безъ да се е случило нѣщо въ неговий мозѣкъ, а това нѣщо можемъ да въсприемемъ

само чръзъ чувствата. Прочее, любезни читатели, ако азъ говорѣхъ къмъ васъ и искамъ думата ми да ви направи извѣстно впечатление, тогава трѣбва всѣка моя дума, която произнасямъ да причинява въ тѣлото ни нѣкое чувствително промѣнение. Това промѣнение нѣма нужда да се опрѣдѣля отъ мозѣка; но може да бѣде толкова голѣмо и силно, щото кръвообращението ви, пулсътъ ви и горѣщината на кожата ви да се промѣни. Всичко това зависи само отъ словата, които ви говорѣхъ. Може и само съ единъ остро-произносимъ слогъ да умножѣхъ числото на пулсовитѣ ви бияния. Може съ една дума, да разширѣхъ кръвообращението ви до толкова, щото да станите изведнѣжъ, когато сте блѣдомъртъвъ, нечувствителенъ и еѣпенентъ. Нъ и безъ да правите опити, не се съмнявате за силата, която има едно слово. Щомъ примамете, че чръзъ словото може човекъ да се опечали и да се разболѣе, то защо да не примамете за вѣрно, че съ словото може болний и да се излѣкува?

Може да дамъ примѣръ. Едно слово дѣйствително е излѣкувало мнозина болни. Ще дамъ само примѣра на Д-ръ Рущъ (Ruch), който разказва, че нѣкой си корабоначаликъ на единъ Английски воененъ корабъ страдалъ отъ болѣсть и билъ на лѣгло. Щомъ като чулъ силенъ викъ: „огнь! огнь!“ изведнѣжъ станалъ правъ и оздравѣлъ. Давамъ този примѣръ, защото тука не прѣдстои за минутно сипране, или забравяние на болката; нъ за съвършено и достатъчно излѣкуване и то отъ болѣсть, която, както е извѣстно, не принадлежи къмъ рода на фантастическитѣ болѣсти.

Читателятъ ще ми противопостави, че словото тука играе второстепенна роль; защото всичкото дѣйствие произвежда стрѣсването или смущението, а тѣ сж причинили чръзъ словото душевното движение. Тази душа на болний бѣше, която е излѣкувала тѣлото. И всичката психиатрическа метода се основава на тѣй разбиранитѣ основи, които има душата

възъ тѣлото, или по-добрѣ казано възъ най тѣснитѣ връзки на душевнитѣ и тѣлесни служби. За голѣмата тази сила на душата върху тѣлото никой не се съмнява; обаче повечето учени мислятъ за нея да е ограничена въ по тѣсни граници. Всенавѣстно е, че въ много хора само помислюващето за нѣщо незгодно докарва неохота, отвращение и потръсване, потъ и други подобни нежелателни послѣдствия. За това нѣщо никой не се съмнява. Обаче по-малко е познатъ случая, ако чловѣкъ, вързанъ съ рѣцѣтъ и нозѣтъ, очитѣ му покрити съ кърпа, и послѣ да се направятъ нѣкои лежки промушвания по жилитѣ, колкото да помисли, че венитѣ му сѣ отворени и да слуша съврѣменно течението на вода, колкото да повѣрва, че това е кръвьта му, която, като че истича отъ венитѣ му, такъвъ чловѣкъ умира вътрѣ въ половинъ часъ. Това може се види на мнозина за невѣрно; обаче то е единъ исторически и най-вѣренъ случай. Тѣй сѣщо мнозина ще се съмняватъ за достовѣрността, като се каже, че съ силно напръганне на волята, чловѣкъ се излѣкува отъ болѣсть въ краката. Такождѣ ще се види за невѣрно, че другъ чловѣкъ само съ една силна воля почти сполучва да се не хване отъ епидемическа болѣсть. И двата тѣзи примѣри се подвърдяватъ отъ най-вѣрни авторитети: първий отъ Конта, а вторий отъ Гете. Най-послѣ, кой ще повѣрва и мене, ако кажа, че съ една силна заповѣдь можихъ да спра веднага силно и голѣмо течение кръвь отъ носа?

Въ привѣденитѣ примѣри става явно, че душата дѣйствува по три разни начини: Първо, чрѣзъ потресение (страхъ, смущение, поражение и пр.); второ, чрѣзъ волята и трето чрѣзъ фантазиата (наумѣвание).

Дѣйствиата, на потръсванието душевнитѣ движения сѣ вече припознати, защото се случватъ често и явно. Всички знаеме колко силно влияние има върху тѣлото страхътъ, смущението, безумната яростъ,

голѣмата жалость и радостъ. Отъ голѣма жалость може нѣкой да се разболѣе, а отъ голѣла радостъ пъкъ да се излѣкува. Тѣзи истини се утвърдяватъ изобщо—и често съ тѣхъ злоупотрѣбаватъ въ романитѣ.

И за излѣкуване на чловѣци чрѣзъ нѣкое силно душевно вълнение отъ дългогодишни болѣсти никой не се съмнѣва. Всѣкой знае по нѣкой примѣръ за парализъ, безгласие, оглушаванне и пр, които веднага съчезвали чрѣзъ нѣкое силно душевно вълнение. Тѣй също имаме всекидневни примѣри отъ чудеса, дѣйствуващи чрѣзъ силното напръганне на волята. Всѣки знае, че безсилни чловѣци често противостоѣтъ на непобѣдни трудове, бѣди и нещастия, когато волята имъ е достатъчно силна. Много млади дѣвници, които не могатъ да вървятъ повече отъ половинъ часъ пътъ безъ да се поврѣдѣтъ отъ болки и силно уморяване, играѣтъ на хоро по четри и петъ часа безъ да се уморяватъ.

Както се знае, Кантъ имаше слабо тѣло; приказватъ, че постоянно се грижилъ да поправя тѣлеснитѣ си недостатѣци чрѣзъ силата на волята си. Силна кашлица, люти болки, венчкитѣ тѣзи безпокойствия той сполучвалъ да етира и отстранява. За това той често сѣрфдоточявалъ всичкото си внимание на опрѣдѣленъ нѣкой въпросъ, на пр: мислѣлъ на дълго за Цицерона, или пъкъ бърже испивалъ свинска масъ, догдѣ прѣмахне досадата.

Още по-важенъ е слѣдущий примѣръ на Английскій проповѣдникъ Едуардъ Ирвингъ. Въ година 1832, когато върлувала холера, този свещеникъ една сутрина, като се приготвявалъ да отиде въ черквата, билъ хванатъ отъ една болѣстъ, която поелѣ, спорѣдъ лѣкаря, прѣдстѣвявала всичкитѣ бѣлѣзи на холерата. Лицето му било измѣнено, обзето отъ бѣловоченъ изгледъ и отъ силно огорчение, оставаше простренъ до часа, когато трѣбване да проповѣда, тогава станѣ и изминѣ до една четвърта отъ

пътя до черквата, която имаше една миля на далечъ, като събркваше пътя си и припъващецъ се, прижълтѣлъ, като мъртвешка сѣнка. Мѣстото му било захванато отъ другъ свещеникъ и малко оставаше да се върне въ къщата си; мѣжду това, обаче, събралъ всичкитѣ си сили и всичката си воля и обяви, каквото имаше да проповѣдва той. Между друго, разказва този свещеннопроповѣдникъ, че билъ заобиколенъ въ свещенническата стая отъ три карекли близо до печката. Колкото пѣти промѣнялъ мѣстото си, чувствувалъ страшни огорчения отъ скърбъ. Но когато станалъ да промѣни дрѣхитѣ се и се приготви да се качи на амвона, явило му се нечакано, че се освободилъ отъ болки. Но и веднага се заловилъ отъ едно притѣмняване на очитѣ и не можалъ почти да дѣха. (слѣдва).

Приатность, Търпение, Добрина.

Ако гордостъта е майката на множество недостатъци, обичътъ ражда разнообразни добри свойства. Търпението, приатността, въздържанието въ разговоритѣ, произхождатъ отъ тази послѣдната. Не е трудно на благодѣтелнаа чловѣкъ да бѣде търпеливъ и приатенъ и да опроцава обидитѣ, които му правятъ. Милосърдието е другаръ на добрината. Една възвишена душа не знае, ще е пенавнестъ, ни тъкъ да върши отмъщение. Тя стои задъ нискитѣ любви, стрѣми се къмъ възвишенитѣ нѣща. Като сълава, че хорекитѣ кривдини сѣ слѣдствие на невѣството; тя не обдържа въ себе си ни злоба, ни смъщение. Тя знае, че да опроцава, да забравя обидитѣ отъ ближния си, значи да унищожки сѣбѣ какъвъ родитѣ отъ ражда, да изгледе всѣкакъва умразна причина за въ бѣдуще, върху земята както и въ вѣдущия животъ,

Обичаята, смиренността, пропката на обидите ни поставят да бъдемъ неповреждими, нечувствителни на низостите и на въроломствата. Тѣ подканятъ нашето постепенно отдалечение отъ земните пустославия и ни каратъ да привикнемъ да се отнасяме къмъ нѣщата, дѣто измамата не може да достигне.

Да опрощаваме е душевна длъжностъ която се стреми къмъ възвишените небеса. Колко ли пакъ не сме имали ний сами нужда отъ тая пропка? Колко пакъ не сме ѝ заслужвали? Нека опрощаваме, за да бъдемъ опрощени! Ний не можемъ да придобиеме за насъ това, което отказваме на другите. Ако искаме да си отмъстяваме, нека това бѣде чрѣзъ добри дѣла. Благодарението къмъ тогози, който ни обияда го обезоръжава въ неприателските му дѣла. Неговата ненавистъ се измѣнява въ удивление и удивлението му—въ чудо. Като разбуди заспалата му свѣсть, този урокъ може да произведе въ него едно дълбоко впечатление. Чрѣзъ този само начинъ да посегнемъ, да освѣтимъ и да истрѣгнемъ една развалена душа.

Самото зло, което трѣбва да забѣлѣжемъ и да оборимъ, е това, което се отражава върху обществото. Когато то се прѣдставлява подъ формата на притворството, на дволичието, на лъжата, ний трѣбва да го откриеме, пожеже други нѣкои може да пострадагъ; но добръ е да прѣмълчаваме върху това, което докача нашите добри интереси или нашето самолюбие.

Отмъщението, подъ всичките си форми, дуелътъ, войната, сѣ признаци на една първобитна дивотна, наслѣдството на единъ варварски и назадъ останялъ свѣтъ. Този, който е прѣдвидѣлъ великолепното скопчване на върховните закони, на това справедливо начало, които дѣйствна се отражаватъ прѣзъ течението на времената, този може ли да помисли да си отмъщава?

Да си отмъсти нѣкой, значи да извърши двѣ грѣшки, двѣ прѣстѣпленна отъ едно само; то е да се поста-

ви тъй виновенъ, както този сжщий, който е обидѣлъ. Когато обидата или несправедливостта ни нападнахтъ, нека положимъ мжлчание на нашето напачено положение, нека помислимъ на тѣзи, дѣто, въ мрачното наше прѣминѣло, ние сами сме обидили, докачили, ограбили, и нека прѣтършимъ обидата, като едно поправление. Не трѣбва да изгубваме отъ погледа си цѣлѣта на сжществуването, дѣто тѣзи случайности ще ни накаратъ да ги забравимъ. Да не оставяме права и здравия пжтъ; да се не оставяме да се влѣчемъ отъ страстѣта къмъ опаснитѣ, които ще ни довѣдхтъ до зверството; нека ги искараме по-добрѣ съ двойно насърдчаніе. Отмѣщеніето е една лудостъ която ще ни накара да изгубимъ плода на много успѣхи, да се повърнемъ върху искараніа пжтъ. Единъ день, когато оставимъ земята, може да благославяме тѣзи които сж били строги, немилостиви къмъ нами; тѣзи които сж ни обрали, напоили съ горчивини; ний ще ги благословимъ, защото отъ тѣхната несправедливостъ ще произлѣзе нашето спиритическо благополучіе. Тѣ сж мислѣли да ни направихтъ зло, но тѣ улеснихъ нашиа напрѣдъкъ, нашето възвишение, като ни дадохъ случая да теглимъ безъ роптание, да опростимъ и да забравимъ.

Търпението има това свойство, което ни учи да прѣкарваме съ тихостъ всичкитѣ скучности. То не се състои въ това да погаси всѣкакво чувство, да ни постави да бждемъ хладнокрѣвни, неподвижни; но да търсимъ отгатыкъ сегашния хоризонъ утѣшеніата, които ни каратъ да имаме, като пусти и второстепенни нещастіата на материалния животъ.

Търпението води къмъ благосклонността. Като толкова огледала, душитѣ ни пращатъ отзива на чувстваніата, които тѣ ни вдъхватъ. Симпатиата призовава симпатиата, а хладнокрѣвието често ражда неприатността.

Нека привикнемъ, когато е нужно, да мѣримъ съ кротостъ, когато споримъ, да споримъ безъ да се

распаляме, когато съдимъ, да съдимъ всичкитѣ нѣща съ доброжелателностъ и умѣренностъ. Нека изискваме потрѣбни и полезни разговори, възвишени и сериозни работи; да отбѣгваме непотрѣбнитѣ размишления и всичко това, което е пристрастно и раздражително.

Нека се пазимъ отъ разгневяването, което разбужда всичкитѣ диви инстинкти, които изчезватъ изъ насъ чрѣзъ напредъка и цивилизацията, и които сж едно напомнѣние отъ мрачнитѣ ни животи. Въ всѣкой челоуѣкъ, скотството (*bête*) съществува още отъ нѣкои страни, скотство, що ний трѣба да опитимъ чрѣзъ силата на енергията, ако искаме да не бъдемъ завладени и заробени отъ него. Въ гневливо едно врѣме, всичкитѣ ни заспали инстинкти, се разбуждатъ, и правятъ челоуѣка диво животно. Тогава изчезватъ съвсѣмъ разумността, достойнството и уважението къмъ самага себе си. Гнѣвътъ ни заслѣпява, прави ни да изгубимъ съзнанието на нашитѣ дѣла и, въ буйността си, може да ни доведе до ру въ криминално положение.

Въ естеството най мѣдря се въздържа всѣкога, и гневътъ е знакъ на единъ характеръ, малко общежителенъ и много назадничевъ. Този, който е наклоненъ, трѣбва да бди добръ върху впечатлениата си, да потушава въ себе си чувството на личността, да отбѣгва да не върши, да не рѣшава, нищо до като се чувствува подъ влиянието на тази страшна страсть.

Нека се постарасме да придобиеме добрината, неисказано качество, величие на страстьта, добрината, приатно огнище, дѣто се топятъ всичкитѣ творения, и която струва на притежателя си това сърдечно почитание, отдадено отъ покорнитѣ и должитѣ на тѣхнитѣ подкрѣпителни и защитници.

Помилзанието, симпатиата, добрината, смиряватъ хората, привличатъ ги къмъ нами, располагатъ ги да дѣдѣтъ на нашитѣ поученна довѣрие; кога яростта ги отблъсква и ги отдалечава. Тѣй, добрината

ни твори единъ видъ мораленъ авторитетъ върху душитѣ, доставя ни повече случаи да ги разбудимъ, да ги прѣкараме къмъ доброто. Нека съставимъ, слѣдователно, отъ тая добрина едно свѣтлице посредствомъ което да освѣтимъ най-мрачните интеллигентности, деликатно старание отистина, но едно дълбоко чувство отъ солидарность, малко общъ къмъ нашитѣ братя, ще да бѣде лесно.

Прѣдавание на мисльта.

(продължение отъ книжка I).

Нѣма да влизаме въ подробности на актѣ, извършенъ отъ М. Замора; слѣдующето удостовѣрене ни се чини достатъчно отъ всѣка точка на зрѣние:

СЪДИЛИЩЕ
въ Пембеофъ
КАБИНЕТЪ
на

24 септемврий 1888 г.

Сждебний Слѣдователъ.

„Прѣди два мѣсеца въ Paimbœuf (Пембеофъ) стана една кражба отъ 230 франка. Изслѣдванието се свърши, нѣ паритѣ не се намѣрихъ. Слѣдъ много дирения, които останяхъ безъ резултатъ, бѣше почти очевидно, че жертвата на кражбата не ще може да бѣде обезпечена; въ това врѣме пристигва въ Paimbœuf г. Charles Baurgoïn, другояче нареченъ М. Замора. Азъ съмъ ималъ вече случай да констатирамъ чудесната проницателность, съ която този момъкъ бѣше надаренъ, и той се съгласи да издири мѣстото, гдѣто бѣхъ скрити откраднатитѣ пари. Щомъ турихъ въ присѣтствието му крадеца, Замора мигновено прочете мисльта му и ми каза, че вижда паритѣ скрити до една драка въ една неразработена земя. Той прибави че паритѣ сѣ гудени въ една синя платнена торбичка, че тя съдържа и златни и сребърни монети и че цѣлата открадната сума не се намира въ торбичката.

Слѣдъ нѣколко растрѣсвания въ една неработена земя близо до града, Замора се приближи до една стѣна, при която дѣйствително бѣхъ натрупани драки и, като искърти единъ камъкъ отъ стѣната, извади изподъ него торбичката, която бѣше точно такава, каквато ѝ бѣше описалъ, и въ нея липсваше една сума отъ 15 лева.

Трѣбва да прибавѣмъ, че въ тази минута М. Замора и крадецътъ, на когото слѣдѣше мисльта, бѣхъ отдалечени на около 500 метра.

H. G. de Peneprou.

Сждебевъ Слѣдователъ.

Може би, ще кажѣтъ нѣкои, че въ тоя случай, Г. Замора е билъ единъ ясновидецъ въ будно състояние. Ще отговоримъ: твърдѣ е възможно, но това ясновидение въ будно състояние е именно, *прѣдаване на мисльта*, прилично на туй, що става въ магнетическитѣ опити, когато се заповѣда на сюжета такава или онакова нѣщо.

Прилагаме още единъ документъ за единъ другъ *четецъ на мисльта*.

За да избѣгнемъ всѣко недовѣрне отъ страна на читателитѣ, ний ще прѣпишемъ съвѣстно слѣдующия членъ отъ единъ вѣстникъ, съ противни идеи и скептически въ всѣко отношение.

Излагатъ се въ него събитията въ Лондонъ прѣзъ врѣмето на динамитнитѣ избухвания, авторитѣ на които останяхъ неоткрити.

Лондонъ бѣше тогава въ ужасъ. Това обяснява до нѣидѣ обнародванието на извършенитѣ отъ Г. Ирвингъ-Бишо работи.

„Г. Ирвингъ-Бишо, откривателя на тъй нарѣчената пророческа наука (*science divinatoire* наука чрѣзъ която може да се прѣдсказва бждѣщето) и профессоръ на Cumberland, поиска да докаже, че може да ѝ употреби, за да улесни полицията въ изнамиранieto на прѣстѣпници, въ родѣ авторитѣ на станалитѣ динамитни избухвания,

„Ето по кой начинъ пристѣпи къмъ работа той: Като събра, съ покани, въ Westminster Palace Hotel, едно извѣстно количество вѣстникари, политически хора и любопитни отъ разни категории, той имъ прѣдложи, щото единъ отъ тѣхъ, като си въобразява че е динамитаджий (прѣстѣпникъ ще се занимава да прави покушения съ динамитъ), да мисли върху нѣкой какъвъ да е прѣдмѣтъ, на расстояние единъ и половина километръ отъ хотела, който прѣдметъ да прѣдставлява ужъ една адска машина*). За лѣжединамитаджий се съгласи едно духовно лице—попъ Harford!..... Той мисли за единъ бюстъ поставенъ на единъ прозорецъ въ Вестминстерский Мѣнастиръ; но за да избѣгне въѣкаква шарлатаниа, той написа мисльта си на единъ късь книга, що запечати добрѣ, намѣсто да я каже високо на изслѣдователната коммисия.

„Тогава се начена опита.

„Г. Ирвингъ Бишо (Irving Bishop) накара да му туратъ на главата една черна шапка, прилична на тѣзъ каквито тургатъ на осѣденитѣ на смъртъ, когато ги водятъ на бѣсилката, слѣдъ което даде кражъ на единъ телъ на негово Священство Харфордъ, самъ улови другия и, като тѣглеше слѣдъ себѣ си попа, излѣзе отъ хотела, дѣто, слѣдъ като се побутка малко на самъ-нататъкъ, ухвати се право за мѣстото, за което мислеше духовника. Една голѣма навалица, която се събра да види минаванието на това любопитно шествие, поздрави го съ единъ хомерически смѣхъ и разни подигравки, които впрочемъ не смутихъ Г. Бишо, тъй като, слѣдвайки пакъ си, той отиде право въ мѣнастиря и, като мина една стѣлба, турна ржката си, безъ колебанне, върху бюста, който, спорѣдъ условното прѣдположение, трѣбваше да прѣдставлява адската машина. Успѣха съ тоя опитъ, срѣдъ бѣлъ день, произведе цѣла вѣсторжена овация. Ако подбудителитѣ на бѣдѣщитѣ динамитни

*) Machine infernale—съ която си служатъ динамитаджитѣ.

покушения се прѣдставятъ сега и се оставятъ на Г. Ирвингъ Бишо или Г. Кумберландъ да ги водятъ, нѣма съмнение, че ще открижатъ, гдѣ прѣстѣпници-тъ сж поставили своитѣ адски машини. Само е съмнително, дали истинскитѣ динамитаджии ще се съгласятъ да си дажатъ услугитѣ на прониквачитѣ на мисльта.“

Вънъ отъ тия раскази, ний можемъ да изложимъ, по най-краткъ начинъ, разни общеизвѣстни опити.

Единъ *четецъ на мисльта* поканва присѣжествующитѣ да направятъ ужъ едно прѣстѣпление и се отдалечава послѣдванъ отъ нѣколко контролйори (надзиратели), които ще го пазятъ да не направи нѣкоа шарлатанна.

Въображаемото прѣстѣпление се изпълнява, лицата заематъ мѣстата си, ножътъ го скриватъ нейдѣ, чака се само щото *четеца на мисльта* да означаи: и жертвата, и убиеца, и мѣстото на прѣстѣплението, и това, гдѣто е скритъ откраднатий прѣдмѣтъ, и това гдѣто е скритъ ножа.

Помолватъ едно лице, което присѣжтествувало тамъ, да държи ржката на *четеца*.

Ислѣдванието се почва, и, ако лицето, що държи ржката си, установи твърдо мисльта си върху тѣй нарѣченото прѣстѣпление и подробно върху мѣстата, гдѣто сж скрити откраднатия прѣдмѣтъ и ножа, както и върху жертвата и убиеца, въ нѣколко секунди вжтрѣ, *четеца на мисльта* открива всичко на рѣда му и мѣстото му.

Ако лицето мисли за друго нѣщо, не се получаватъ освенъ отрицателни резултати.

Така, подобно на Кумберланда, Ирвингъ Бишо и Замора, сж се забѣлѣжили и Г. Пикманъ, Каперъ, Албертини и други много още, на които имената не си напомняме.

Сега нека видимъ какъ си обясняваме *прѣдаването на мисльта*.

Г. Рише, като приема мнѣнието ни, що исказахме по горѣ за доктора Фурние, и, като отхвърля мнѣнието за *мислено вдъхване* *), прѣписва тѣзи способности, да се четатъ чуждитѣ мисли, на *трѣтениата на мислитѣ*.

Отъ друга страна, Г. Рибо иска да ни обясни тия трѣтениа, за които ни говорятъ Д-ръ Фурние, Гратиеле, Александръ Дюма, Шарль Гарние, де Парвий и Г. Рише, съ болѣдуванието на волята, което произвежда необикновенни импулси, отъ чисто рефлексивенъ характеръ, които нѣматъ нищо общо съ волята.

„..... Импулсиата може да бѣде ненадѣйна, казва той, несъзнателна, послѣдвана съ непосредствено изпълнение, прѣди да може да се разбере даже.“

„..... Основния принципъ въ психологиата на волята въ импулсивната си форма, както въ здраво тѣло и въ болѣзнено състояние, е, че всѣко състояние клони да се изяви, изрази, въ движение, или друго дѣйствие. Тоя принципъ е частното изражение въ психологиата на тоя основенъ законъ: че рефлексивната е единственна типъ на всѣко първо проявление въ живота.“

„..... Това клонение на душевното състояние да се изрази въ психологическо дѣйствие, съзнателно, или несъзнателно, обяснява сложнитѣ и заплѣтени дѣйствия и на най висшата дѣятелностъ на волята,“ („Болѣдувание на волята“ отъ Рибо).

Ето на кратко мнѣниата на доста забѣлжителни хора. Вѣрваме, че до тукъ можихме да искажемъ, въ общи думи, всичко писано и казано по тоя въпросъ.

Думитѣ, които бѣхъ издълбани на челото на Делфийскій храмъ: „упознай самъ себе си,“ тогазъ,

*) Suggestion mentale — дѣйствие спорѣдъ което единъ хипнотизаторъ вдъхва, втѣпява мислено въ умъ на хипнотизирана една идея, заповѣдь, мисль.

когато Питиа (жрица на тоя олтаръ) бѣше прочута въ цѣлна тогавашенъ свѣтъ, трѣбва въ много случаи да ни учятъ да трѣсимъ чрѣзъ насъ си много работи, които изоставяме.

Не говорѣхъ ли тѣ съ своя лаконизмъ: „ти, който идешъ тукъ да се съвѣтвашъ съ мене, упознай самъ себе си, и моето посрѣдничество, моитѣ оракули ще ти бѣдѣтъ безполезни. Чрѣзъ себѣ си, вглѣбенъ въ мисли, като се поставишъ въ едно особено положение, ти ще можешъ да прѣдвидешъ бѣдѣщето, като менъ.“

Сѣщото нѣщо може да стане и сега, съ *прѣдаващето на мисълта*, що ни занимава.

Мислете, изучвайте, научете се да съзирате, и тия явления, които днесъ очудватъ повечето хора, ще прѣстанѣтъ да ви очудватъ. Природата не раскрива тайнитѣ си само на този, който не ѣхъ пита.

И послѣ, Боже мой, съ малко мисление, сравнение, прѣдположение, не е твърдѣ мѣчно да се достигне до коренната теория на *прѣдаващето мисълта*.

Живота е едно трѣптение. Всичко, що живѣе, е въ трѣптение, малко или много интензивно.

Въ физиката, напримѣръ, като ударѣтъ върху единъ барабанъ въ единъ салонъ, и като поставатъ върху массата единъ малкъ апаратъ — показателъ, съставенъ отъ една кожа, испната на рамка и отъ една топка, спуснатата на конецъ, тѣй щото да допира кожата, получава се едно добръ извѣстно явление: малката топка почва да подскача, толкозъ по-силно, колкото по-силно удра барабана.

Каква магия, какво чудо произвежда това явление? Никакво прикосновение нѣма мѣжду барабана и апарата, нагледъ. Подобно явление би стоѣло дълго врѣме необяснено въ минжлитѣ вѣкове на невѣжеството и щѣхъ да го взематъ за чудо; а при това, нищо по-просто отъ туй: топката се движи отъ трѣптениата на испнатата кожа върху рамката, а тѣзи трѣпти едноврѣменно съ кожата на барабана. Тѣ-

зи трѣптениа се прѣдаватъ чрѣзъ звуковитѣ вълни, подобни на вълнитѣ, които се образуватъ въ водата, щомъ нѣщо твърдо падне.

Въ трѣптениата, които произвеждатъ звукътъ виждате ли нѣщо? Нали, не? При това, чрѣзъ изслѣдвания и опити, достигнахъ хората да докажатъ съществуването и начина на прѣдаването имъ.

Но нека дойдемъ на прѣдмѣта си.

Ако попитате нѣкой физиологистъ, той ще ви обясни начина на прѣдаването звукътъ въ мозъка, като минава прѣзъ тъпанчето, което трѣпти и турга въ трѣтение слуховитѣ нерви, които, на свой рѣдъ, възбуждатъ тая частъ на мозъка, която образува приемъ на впечатлениата прѣдадени отъ вънъ.

До сега ний се задоволехме съ груби примѣри въ сравнение съ мисълта. Материитѣ и тѣчноститѣ (fluide) що взѣхме за сравнение се отнасятъ къмъ мисълта, както водата се отнася къмъ заритѣ.

Всичко, което живѣй-трѣпти, казахме ний.

Всичко, което мисли—живѣй.

Прочее, когато мислимъ, произвежда се едно особено трѣтение, съ една деликатностъ недоловима.

Измислете единъ апаратъ—показателъ, достатъчно осъвършенствованъ, достатъчно деликатенъ, чудесно впечатлителенъ, и вий ще можете да се увѣрите съ опитъ въ трѣптениата на мисълта.

Ний всички притежаваме такъвъзи апаратъ: това е слизата „pineale“ *). Щомъ една мисль се роди въ единъ мозъкъ, трѣптението може да се съобщи на единъ другъ мозъкъ, щомъ собственика му съумѣе малко да се вгълби и уедини. Съобщението чрѣзъ *мисленни вълни*, се прави лесно, ако человекъ, който мисли, мисли твърдо и рѣдозно, и, ако человекъ, който чете мисълта се уедини въ себе си достатъчно, за да не бѣде отвлѣченъ, въ врѣме на приемането

*) Малка слиза която се намира отирѣдъ на мозъка.

мисленитѣ вѣли, отъ никакво друго приеманне на мислени вѣли, породени въ други мозъци.

Нуждно е, прочее, да се упражнимъ въ единъ видъ увлѣкательность, за да можемъ да приемаме отчетливо трѣптениата на нѣкой чуждъ мозъкъ, поставенъ въ движение чрѣзъ една мисль, да ги удържимъ и разберемъ.

Какво става въ фонографа? Прѣдаватъ се звукове, и тънката кожа, която бѣлѣжи, е подложена подъ влиянието на звуковитѣ трѣптения.

Запрете апарата и нищо нѣма да се чуе. Мислете че отпечатванието на звукътъ е исчезнало за всекога. Но при това, щомъ поставите апарата въ движение, гласътъ се появява, гласътъ, що мислехтѣ за исчезналь, се чува пакъ. Това що се е породило отъ единъ, трѣптениата го отпечатватъ на други центръ и явяватъ се същитѣ звукове, които сте вече чули.

Тия чудеса не бихте си ги обяснили отъ първи пѣтъ и бихте викали, че това е магна. Бихте трѣсили расковничето и при това нищо по-просто отъ него.

Същото е и съ прѣдаването на мисльта. Мозъка се импресионира отъ трѣптениата на другъ мозъкъ-мислителъ. Мозъка-приемателъ, като накарва своя робъ: тѣлото да прѣпроизведе трептениата, може много добръ да обхване и сплоти мислитѣ на мозъка мислителъ.

Ахъ, наистина, че е нужно едно необикновено внимание: трѣбва да знаеме да усѣщаме, да забѣлѣзваме трѣптениата; но за туй стига малко привичка, щото работата да ни стане лесна.

Прочее: мисленieto поражда едно особено трѣптене състоящие и породенитѣ трѣптениа импресиониратъ (правятъ впечатление, правятъ да усѣща) тоя мозъкъ, който умѣе да се усамотява и съерѣдочава за да ги приеме.

Едно нѣщо се испрѣчва въ повечето случаи при отбѣлѣжаванieto на чуждитѣ мисли, то е поставяние-

то на тѣлата, и слѣдователно на мозъцитѣ, въ съобщение чрѣзъ нѣкакво прикосновение.

По тоя начинъ се изясняватъ лесно *символическиѣ движения, движенията на мускулитѣ и теоритѣ на разни чети на мисльта.*

При трѣптението на мисльта, тѣлото не остава безъ едно извѣстно впечатление. То самото затрѣптява, като съобщителна срѣда, *мисленитѣ вѣли* го прѣминаватъ и се слѣдватъ упорито въ него, което е въ съприкосновение чрѣзъ рѣцѣтъ: ето прочее едно срѣдство вспогагательно. При четението на чуждата мисль то не е необходимо, но само значително вспомагательно.

По дълго расправане ни се струва безполезно. Но въ случай на нужда, можемъ да се притѣчемъ за опора въ опититѣ, що ни дава *абсолютното мисленно вдѣхвание* (*Suggestion mentale absolue*) направено на расстояние. И тамъ сѣщо трѣптението на мисльта на магнетизатора, *мисленитѣ вѣли*, импресионирагтъ мозъка на магнетисаниа, който, като е съвършено усамотенъ отъ външнй свѣтъ, разбира по-добрѣ и по-скоро, отколкото въ будно състояние.

Да настояваме повече струва ни се безполезно. Опититѣ можѣтъ да поставятъ на практика теорията ни; резултатитѣ ще потвърдѣтъ несъмненната ѝ истинность.

Телепсиата, отбѣлѣжана въ доста книги, като способъ за съобщение на расстояние безъ друго срѣдство освѣнъ мисльта, е още едно потвърждение на нашата теорна.

Нека вснчки тѣзи, които се интересуватъ отъ висшитѣ тѣзи науки и работѣтъ за откриванieto на истината, ни се притѣжатъ на помощъ. Нека ни съобщѣтъ резултатитѣ си, нека ни испратѣтъ, или своитѣ критики, или новитѣ доказателства, що сѣ намѣрили сами, въ потвърждение на нашата теорна, и ний ще имъ бѣдемъ признателни.

Г. фабиусъ де Шанвий.